

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Žalos Atlyginimas](#) > [Jeigu Mano Prašymas Turi Būti Nagrinėjamas Šioje Šalyje](#) > [Latvia](#)

Jeigu mano prašymas turi būti nagrinėjamas šioje šalyje

Turinį pateikė
Latvija

Latvija

Už kokios rūšies nusikaltimą galiu gauti kompensaciją?

Nukentėjusysis turi teisę gauti valstybės kompensaciją (*valsts kompensācija*), jei dėl tyčinio nusikaltimo asmuo mirė, nukentėjusysis patyrė sunkų arba vidutinio sunkumo kūno sužalojimą, nukentėjusysis nukentėjo nuo tvirkiniavimo ar seksualinės prievartos, nukentėjusysis yra prekybos žmonėmis auka arba nukentėjusysis buvo užkrėstas žmogaus imunodeficitu virusu, hepatitu B arba hepatitu C.

Už kokios rūšies žalą galiu gauti kompensaciją?

Galite gauti valstybės kompensaciją už moralinę žalą (*morālais aizskārumis*), fizines kančias (*fiziskās ciešanas*) ir turtinę žalą (*mantiskais zaudējums*), patirtas dėl tyčinės nusikalstamos veikos.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu asmens, mirusio dėl nusikaltimo, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją?

Jei asmuo dėl nusikaltimo mirė, nukentėjusiuoju baudžiamajame procese gali būti mirusiojo giminaitis (sužadėtinis, sutuoktinis, tėvai, seneliai, vaikai, vaikaičiai, broliai ir seserys, taip pat asmenys, su kuriais atitinkamas fizinis asmuo kartu gyveno ir vedė bendrą (ne padalytą) namų ūkį.

Jei asmuo dėl nusikalstamos veikos mirė arba nukentėjusysis mirė ir nesikreipė dėl valstybės kompensacijos, arba kreipėsi dėl valstybės kompensacijos, tačiau jos negavo, turite teisę gauti valstybės kompensaciją. Tačiau procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros, teismo) turite paprašyti pripažinti jus nukentėjusiuoju atitinkamame baudžiamajame procese.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu esu nukentėjusiojo, kuris išgyveno, giminaitis arba išlaikytinis? Kurie giminaičiai arba išlaikytiniai gali gauti kompensaciją tokiu atveju?

Neturite teisės gauti valstybės kompensaciją kaip nukentėjusiojo giminaitis arba išlaikytinis, jei nukentėjusysis po nusikalstamos veikos išgyveno. Šiuo atveju teisę gauti valstybės kompensaciją turi pats nukentėjusysis.

Ar galiu gauti kompensaciją, jeigu nesu ES šalies pilietis?

Galite gauti valstybės kompensaciją, jei nesate ES šalies pilietis.

Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, jeigu čia gyvenu arba esu iš šios šalies (tai mano gyvenamosios vietos arba pilietybės šalis), net jeigu nusikaltimas buvo padarytas kitoje ES šalyje? Ar galiu reikalauti kompensacijos iš šios šalies, o ne šalies, kurioje padarytas nusikaltimas? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Jei nusikalstama veika buvo padaryta kitoje ES valstybėje narėje, turite teisę tiesiogiai arba per Teismų administraciją (*Tiesu administrācija*) prašyti kompensacijos iš ES valstybės narės, kurioje buvo padaryta nusikalstama veika.

Ar kad galėčiau reikalauti kompensacijos turiu pirmiausia apie nusikaltimą pranešti policijai?

Apie nusikalstamą veiką pirmiausia turite pranešti policijai.

Norint kreiptis dėl valstybės kompensacijos, turi būti pradėtas baudžiamasis procesas, kuriame procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros, teismo) sprendimu būtumėte pripažintas nukentėjusiuoju baudžiamajame procese.

Ar prieš kreipdamasis dėl kompensacijos turiu sulaukti policijos tyrimo ar baudžiamojo proceso pabaigos?

Norėdamas kreiptis dėl valstybės kompensacijos, neprivalote sulaukti galutinio procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros, teismo) sprendimo.

Kad Teismų administracija galėtų priimti sprendimą dėl valstybės kompensacijos mokėjimo arba atsisakymo ją mokėti, procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) turi pateikti šią informaciją:

1. informaciją apie nusikalstamos veikos padarymo laiką ir vietą;
2. nusikalstamos veikos apibūdinimą, informaciją apie nusikaltėlio kaltės formą, nustatytą informacijos pateikimo metu, baudžiamojo proceso pradžios datą ir baudžiamosios bylos numerį;
3. informaciją apie asmenį, pripažintą nukentėjusiuoju baudžiamajame procese;
4. informaciją apie asmenį, pripažintą nukentėjusiojo atstovu baudžiamajame procese, jei nukentėjusysis savo teises įgyvendina per atstovą;
5. informaciją apie nusikalstama veika padarytos žalos pobūdį (asmens mirtį, sužalojimo sunkumą, tvirkimą arba seksualinę prievartą, prekybos žmonėmis požymių buvimą ar nustatytą žmogaus imunodeficitą virusą, hepatitą B arba hepatitą C);
6. eksperto išvados datą, dokumento numerį ir ekspertizę atlikusį asmenį;
7. asmenų, kurie buvo pripažinti nukentėjusiais tame pačiame baudžiamajame procese dėl asmens mirties, skaičius, ir informacija apie tokius asmenis.

Ar pirmiausia turiu reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio, jei jis nustatytas?

Nesate įpareigoti iš pradžių reikalauti kompensacijos iš nusikaltėlio. Valstybės kompensacija neturi įtakos nukentėjusiojo teisei reikalauti kompensacijos baudžiamajame procese pateikiant prašymą dėl kompensacijos už sužalojimą bet kurioje baudžiamojo proceso stadijoje iki bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme pradžios ir pareiškiant reikalavimą teisme civiliniame procese, jei manote, kad jums nebuvo kompensuota visa žala.

Ar vis tiek galiu reikalauti kompensacijos, jeigu nusikalstamą veiką padaręs asmuo nebuvo nustatytas arba nuteistas? Jei taip, kokius savo prašymą

pagrindžiančius įrodymus turiu pateikti?

Taip pat turite teisę gauti valstybės kompensaciją, jei nusikaltėlis ar jo bendrininkas nėra nustatyti arba jei jie nėra patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Prašymą skirti valstybės kompensaciją turėtumėte pateikti pateikdamas procesui vadovaujančio subjekto (policijos) pažymą su reikiama informacija.

Ar yra terminas, per kurį turiu pareikalauti kompensacijos?

Prašymą skirti valstybės kompensaciją Teismų administracijai reikia pateikti per vienus metus nuo tos dienos, kurią buvote pripažintas nukentėjusiuoju, arba kurią sužinojote apie aplinkybes, dėl kurių turite teisę tai padaryti.

Kokie nuostoliai ir išlaidos atlyginami kompensacija?

Valstybės kompensacija atlyginama nusikalstama veika padaryta moralinė žala, fizinės kančios arba turtinė žala neskiriant žalos, už kurią mokama valstybės kompensacija, rūšies. Mokėtinos valstybės kompensacijos dydis nustatytas [Įstatyme dėl valstybės kompensacijos nukentėjusiesiems](#) (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*), atsižvelgiant į nusikalstamos veikos padarinius.

Ar kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, ar dalimis kas mėnesį?

Valstybės kompensacija mokama kaip vienkartinė išmoka, pervedama į prašyme nurodytą sąskaitą mokėjimo įstaigoje.

Kokiu būdu mano paties elgesys, susijęs su nusikaltimu, mano teistumas ar nebendradarbiavimas nagrinėjant prašymą dėl žalos atlyginimo gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) sumai, kurią gausiu?

Nusikalstamos veikos apibūdinimas gali turėti įtakos valstybės kompensacijos dydžiui; pavyzdžiui, jei nusikalstama veika padaroma stipraus susijaudinimo būsenos, pažeidžiant reikiamas savignyos ribas arba asmens sulaikymo sąlygas. Tokiais atvejais valstybės kompensacijos suma atsižvelgiant į nusikalstamos veikos padarinius sumažinama 50 proc.

Jei Teismų administracija per 15 dienų negauna prašomos informacijos, ji gali priimti sprendimą atsisakyti mokėti valstybės kompensaciją. Sprendimas atsisakyti mokėti valstybės kompensaciją šioje byloje neužkerta jums kelio pakartotinai kreiptis į Teismų administraciją dėl kompensacijos skyrimo atsižvelgiant į šios kompensacijos prašymo procedūras.

Kaip mano finansinė padėtis gali turėti įtakos galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

Jūsų finansinė padėtis neturi įtakos galimybei gauti valstybės kompensaciją ir (arba) kompensacijos sumai.

Jei nusikaltėlis jums sumokėjo kompensaciją už dėl nusikalstamos veikos patirtą žalą arba tai už nusikaltėlį padarė kitas asmuo, valstybės kompensacijos suma sumažinama gautos kompensacijos suma.

Ar yra kitų kriterijų, kurie gali turėti poveikio galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai?

[Įstatyme dėl valstybės kompensacijos nukentėjusiesiems](#) nustatyti kiti kriterijai, kurie gali turėti įtakos jūsų galimybei gauti kompensaciją ir (arba) jos sumai. Pavyzdžiui:

- jei dėl nusikalstamos veikos vienu metu kilo keletas padarinių, valstybės kompensacija mokama atsižvelgiant į sunkiausius nusikalstamos veikos padarinius;

- jei dėl nusikalstamos veikos mirė žmogus ir keli asmenys buvo pripažinti nukentėjusiais baudžiamajame procese, valstybės kompensacija šiems nukentėjusiesiems mokama proporcingai nukentėjusių skaičiui;
- jei sumokėjus kompensaciją procesui vadovaujantis subjektas (policija, prokuratūra, teismas) dar vieną asmenį pripažįsta nukentėjusiuoju tame pačiame baudžiamajame procese dėl asmens mirties, kurią lėmė nusikalstama veika, mokama tokia pati valstybės kompensacijos suma, kokia buvo sumokėta nukentėjusiajam ar nukentėjusiesiems.

Kaip bus apskaičiuojama kompensacija?

Didžiausia valstybės kompensacijos suma, mokama vienam nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiam asmeniui, yra lygi Latvijos Respublikoje nustatytam minimaliajam mėnesiniam darbo užmokesčiui, padaugintam iš penkių. Mokėtina valstybės kompensacijos suma apskaičiuojama atsižvelgiant į minimaliojo mėnesinio darbo užmokesčio, galiojusio tuo metu, kai asmuo buvo pripažintas nukentėjusiuoju, dydį.

Kompensacija mokama:

- jei asmuo mirė – visa suma (100 proc.);
- jei nukentėjusysis patyrė sunkų kūno sužalojimą, nusikalstama veika klasifikuojama kaip išžaginimas arba seksualinis smurtas, nepilnametis patyrė tvirkšinimą ar seksualinę prievartą arba nukentėjusysis yra prekybos žmonėmis auka – 90 proc. sumos;
- jei nukentėjusysis, kuris yra nepilnametis, patiria vidutinio sunkumo kūno sužalojimų arba nukentėjusysis, kuris yra nepilnametis, buvo užkrėstas žmogaus imunodeficitu virusu, hepatitu B arba C – 70 proc. sumos.

Ar yra nustatyta mažiausia arba didžiausia suma, kuri gali būti skirta?

Didžiausia valstybės kompensacijos suma yra lygi Latvijos Respublikoje nustatytam minimaliajam mėnesiniam darbo užmokesčiui, padaugintam iš penkių, o mažiausia valstybės kompensacijos suma sudaro 50 proc. didžiausios valstybės kompensacijos sumos. Pasikeitus minimaliojo mėnesinio darbo užmokesčio sumai, taip pat pasikeičia valstybės kompensacijos dydis.

Ar turėčiau nurodyti sumą prašymo formoje? Jei taip, ar yra nurodymai, kaip ją apskaičiuoti arba dėl kitų aspektų?

Prašymo skirti valstybės kompensaciją formoje sumos nurodyti nereikia, nes valstybės kompensacijos dydis yra nustatytas [įstatyme dėl valstybės kompensacijos nukentėjusiesiems](#).

Ar kompensacija, kurią už patirtą žalą gausiu iš kitų šaltinių (pavyzdžiui, savo darbdavio ar privataus draudimo), bus išskaičiuota iš kompensacijos, kurią mokės institucija ar įstaiga?

Iš kitų šaltinių gauta kompensacija (pavyzdžiui, pagal darbdavio arba privataus draudimo sistemą) iš valstybės kompensacijos sumos neišskaičiuojama.

Ar galiu gauti kompensaciją avansu? Jei taip, kokiomis sąlygomis?

Valstybės kompensacijos avansu gauti negalite.

Ar galiu gauti papildomą kompensaciją (pvz., pasikeitus aplinkybėms ar pablogėjus sveikatai ir kt.) po pagrindinio sprendimo?

Jei gavote valstybės kompensaciją, o galutiniu sprendimu nustatoma, kad dėl nusikaltimo patyrėte sunkesnių padarinių, galite gauti sumokėtos valstybės kompensacijos sumos ir mokėtinos sumos skirtumą.

Kokius patvirtinamuosius dokumentus reikia pridėti prie prašymo?

Jei prašymo skirti valstybės kompensaciją pateikimo metu baudžiamajame procese dar nėra priimtas galutinis sprendimas, prie prašymo skirti valstybės kompensaciją turėtumėte pridėti procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros, teismo) pažymą, kurioje būtų pateikta ši informacija:

1. informacija apie nusikalstamos veikos padarymo laiką ir vietą;
2. nusikalstamos veikos apibūdinimas, informacijas apie nusikaltėlio kaltės formą, nustatytą informacijos pateikimo metu, baudžiamojo proceso pradžios data ir baudžiamosios bylos numeris;
3. informacija apie asmenį, pripažintą nukentėjusiuoju baudžiamajame procese;
4. informacija apie asmenį, pripažintą nukentėjusiuoju baudžiamajame procese;
5. informacija apie nusikalstama veika padarytos žalos pobūdį (asmens mirtį, sužalojimo sunkumą, tvirkimą arba seksualinę prievartą, prekybos žmonėmis požymių buvimą ar nustatytą žmogaus imunodeficito virusą, hepatitą B arba hepatitą C);
6. eksperto išvados data, dokumento numeris ir ekspertizę atlikęs asmuo;
7. asmenų, kurie buvo pripažinti nukentėjusiais tame pačiame baudžiamajame procese dėl asmens mirties, skaičius, ir informacija apie tokius asmenis.

Jei tuo metu, kai kreipiamasi dėl valstybės kompensacijos, baudžiamasis procesas jau yra pasibaigęs, prie prašymo skirti valstybės kompensaciją turėtumėte pridėti galutinį procesui vadovaujančio subjekto sprendimą ir vykdomąjį dokumentą, jei galutiniu sprendimu skirta kompensacija už žalą nebuvo sumokėta arba buvo sumokėta tik jos dalis.

Ar reikia mokėti administracinius ar kitus mokesčius po to, kai prašymas gaunamas arba išnagrinėjamas?

Prašymų skirti valstybės kompensaciją nagrinėjimo procedūra yra nemokama.

Kuri institucija priima sprendimą dėl prašymo kompensuoti žalą (nacionaliniu atveju)?

Sprendimą sumokėti valstybės kompensaciją arba jos nemokėti priima Teismų administracija.

Kur siųsti prašymą (nacionaliniu atveju)?

Norėdamas gauti valstybės kompensaciją, prašymą skirti valstybės kompensaciją turite siųsti Teismų administracijai (*Tiesu administrācija*) adresu Antonijas iela 6, Rīga, LV-1010.

Ar turiu dalyvauti nagrinėjant prašymą ir (arba) priimant sprendimą dėl prašymo?

Jums nebūtina dalyvauti nagrinėjant prašymą skirti valstybės kompensaciją ir sprendžiant, ar ją sumokėti.

Kiek laiko (apytikriai) užtrunka, kol gaunamas institucijos sprendimas dėl prašymo kompensuoti žalą?

Teismų administracija sprendimą dėl valstybės kompensacijos mokėjimo arba atsisakymo ją mokėti priima per vieną mėnesį nuo prašymo skirti kompensaciją gavimo, o sprendimą siunčia prašyme skirti valstybės kompensaciją nurodytu adresu.

Jei Teismų administracijai iš jūsų arba procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros, teismo) reikia kokios nors papildomos informacijos, sprendimo priėmimo terminas sustabdomas, kol bus gauta visa reikalinga informacija.

Jei nesu patenkintas institucijos sprendimu, kaip galiu jį apskųsti?

Teismų administracijos sprendimą dėl valstybės kompensacijos mokėjimo arba atsisakymo ją mokėti per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įsigaliojimo galite apskųsti pateikdamas atitinkamą prašymą Teismų administracijai, kuris bus persiųstas Teisingumo ministerijai.

Kur galiu gauti reikiamas formas ir kitą informaciją apie tai, kaip pateikti prašymą?

Prašymo skirti [valstybės kompensaciją formą](#) (*Valsts kompensācijas pieprasījuma veidlapa*) ir informaciją apie tai, kaip ją užpildyti, rasite čia:

- portale <http://www.latvija.lv>
- Teismų administracijos interneto svetainėje <http://www.jpa.gov.lv>, spustelėję skiltį „Paslaugos“;
- Teismų administracijoje adresu Antonijas iela 6 Rygoje ([informacija apie darbo valandas](#));
- iš procesui vadovaujančio subjekto (policijos, prokuratūros ar teismo);
- paskambinęs į nemokamą informacinę liniją 80001801 (darbo valandomis).

Ar yra speciali pagalbos linija arba interneto svetainė, kur galėčiau kreiptis?

Kiekvieną dieną 12.00–22.00 val. galite skambinti į nemokamą pagalbos liniją 116006 „Pagalbos linija nukentėjusiesiems nuo nusikaltimo“, kur galite gauti:

- emocinę ir psichologinę paramą nukentėjusiesiems nuo nusikalstamų veikų asmenims;
- informacijos apie nukentėjusiųjų procesines teises (pavyzdžiui, teises baudžiamajame procese, teises į kompensaciją už žalą, valstybės kompensaciją ir pan.), galimas paslaugas ir esamas paramos nukentėjusiesiems tarnybas.

Taip pat galite apsilankyti interneto svetainėje <http://www.cietusajiem.lv>.

Ar rengdamas prašymą galiu gauti teisinę (advokato) pagalbą?

Kad galėtumėte kreiptis dėl valstybės kompensacijos, jums nereikalinga teisinė pagalba. Teismų administracija teikia reikiamą pagalbą dėl prašymo skirti valstybės kompensaciją proceso.

Ar yra paramos aukoms organizacijų, kurios galėtų padėti pateikti prašymą kompensuoti žalą?

Asociacija „Skalbes“ (*Biedrība “Skalbes”*) turi nemokamą pagalbos liniją 116006 „Pagalbos linija nukentėjusiesiems nuo nusikaltimų“ (kiekvieną dieną 12.00–22.00 val.), kuri teikia emocinę ir psichologinę paramą nusikalstamų veikų aukoms, informaciją apie nukentėjusiųjų procesines teises (pavyzdžiui, teises baudžiamajame procese, teises gauti kompensaciją už žalą, valstybės kompensaciją ir pan.), galimas paslaugas ir esamas paramos aukoms tarnybas.

■ Paskutinis naujinimas: 16/10/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.